

The Library
of the
University of North Carolina

Endowed by The Dialectic
and
Philanthropic Societies

THE LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF
NORTH CAROLINA
AT CHAPEL HILL

ENDOWED BY THE
DIALECTIC AND PHILANTHROPIC
SOCIETIES

BUILDING USE ONLY

PQ6217
.T44
v. 168
no. 1-6

a 00002 59909 4

JDL
BUO

PQ6217
.T44
v.168
n.1-6

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

Giannino Antona-Traversi

EL BRASSALET

EDICIONS
CENTRALIA

VERSÍO CATALANA PER
J. Fabré y Oliver

871052

EL BRASSALET

BIBLIOTECA

TEATRALIA

GIANNINO ANTONA-TRAVERSI

El Brassalet

COMEDIA EN UN ACTE

Versió catalana per

J. FABRÉ Y OLIVER

1909

Els representants de la *Sociedad de Autores Españoles* son els encarregats exclusivament de concedir o negar el permís de representació y del cobro dels drets de propietat.

Queda fet el depòsit que marca la llei.

PERSONATGES

JOAN MONTEY (agent de Borsa).	<i>Sr. Faume Borrás</i>
JULIA (muller de Joan). . . .	<i>Sra. Antonia Baró</i>
ALBERT CASTELLS. . . .	<i>Sr. Modest Santolaria</i>
EVELINA (muller d'Albert). .	<i>Sra. Mercé Ferrer</i>
MARQUÉS RICART IMPERI. . .	<i>Sr. Joan Torelló</i>
ROSINA (cambrera de casa Montey.	<i>Sra. Mercé Bayona</i>

A'casa de Montey, a Barcelona.

Epoca actual.—Dreta y esquerra, tal com les veu
l'apuntador.

ACTE UNICH

Salonet a casa de la senyora Montey, arranjat ab certa elegancia. A l'esquerra, a primer terme, una taula; a la dreta, un divà; al voltant unes quantes cadires. Una tauleta y dugues butaquetes.

Segon terme; porta a dreta y esquerra. Al fons, la d'entrada, y als costats d'aquesta, dugues cònsols adossades a la paret, sobre les quals hi han cistelles, gerros ab flors y altres objectes de regalo.

ESCENA I

JULIA, *després* ROSINA

Julia aixecarse el teló, Julia està dreta a l'esquerra, devant de la taula, en actitud d'arreglar alguna cosa.

ROSINA (*entra per la porta del foro*)

Senyora, hi ha el senyor marquès Imperi.

JULIA

Fàssil entrar al senyor marquès (Rosina surt).

ESCENA II

JULIA, *després* ROSINA y RICART

JULIA (*molt contenta, va tot seguit a la cònsola de la dreta; d'una gran cistella de violes de Parma que hi ha al demunt, ne pren unes quantes y se les posa al pit ràpidament; després torna a la taula de primer terme esquerra.*)

ROSINA (*obra la porta pera deixar passar a Ricart.*)

RICART (*entrant: porta en el trau un vistós pomet a violes de Parma, semblantes a les de la cistella.*)

ROSINA (*torna a tancar.*)

ESCENA III

JULIA y RICART

RICART (*apropantse a Julia*)

Senyora!

JULIA (*allargant la mà a Ricart ab vera satisfacció*)

L'esperava!

RICART (*fàtuo però galant*)

No ho dupto!... Y beneheixo la seva diada onco màstica, que per aquesta setmana, me permet una visita més!... (*Besa la mà a Julia.*)

JULIA

Y jo també n'estich contentíssima. (*S'asseu a divà y signa a Ricart que s'assegui al seu costat. Senyalant la cistella del damunt de la cònsola.*)
Gracies de les violetes!

RICART

Y ara!... No hi ha de què!

JULIA (*signant les violetes que porta al pit*)

Mirisseles! (*Ricart, somriu complagut.*) Quina hermosura!... Oh! y després, en aquet temps!.. Ha tingut una idea exquisida de veras!... enviarme violes de Parma!... la meva flor predilecta!...

RICART (*senyalant el trau de la solapa*)

Y d'ara endavant les meves també!... No ha rebut una carta meva?

JULIA

Quina carta?

RICART

La que li vaig escriure avans d'ahir.

JULIA

No!

RICART

Com pot ser? La vaig tirar al correu, jo mateix, al matí!

JULIA

Ho crech... però jo no l'he rebuda.

RICART (*després d'una breu pausa y ab certa sospita*)

Que no l'hagi interceptat el seu marit?

JULIA

No es de suposar!... Ell no's cuida may de la meva correspondencia.

RICART (*tranquilisat*)

Delicadesa molt apreciable! Donchs no m'explico com l'última...

JULIA

Es deu haver extraviat!... Succeheix tant sovint!...

RICART

S'extravien les cartes.. que may han sigut escrites... o les que, per una rahò o altre, es diu que no s'han rebut.

JULIA

Tal vegada sospita?...

RICART

No dich res... però ho podria pensar.

JULIA

Ho pensa?... No té rahó! .. Per què hauria de mentir?

RICART

Probablement perque no'm volia contestar ...

JULIA

Donchs, bé: pera convèncel de lo contrari, desitjo que repeteixi, de viva veu, lo que m'havía escrit... y li respondré desseguida.

RICART

Vostè sab que he vingut a Barcelona per vostè... únicament per vostè... y que, per vostè, he determinat quedarme aquí per temporada llarga.

JULIA (*molt falaguera*)

Ho espero!...

RICART

Per això, he pensat deixar la fonda... s'hi està malament... y no s'es may veritablement lliure... He llogat un piset de solter, en pòchs dies l'he fet renovar tot, desde els cortinatges al mobiliari... y ha resultat talment "un bijou"

JULIA

No ho dupto pas.

RICART

Vostè te un gust finíssim... li agraden les coses belles... Y veliaquí perque li havía escrit pregunt-li que vingués a donar un cop d'ull a l'habitacioneta.

JULIA (*ab fingida naturalitat*)

La veuré ab gust!

RICART (*felts*)

Sí?... Y quant?...

JULIA

Quan vulgui!

RICART

Avuy?

JULIA

Avuy no puch!... Més tart, hem de sortir ab una amiga.

RICART

Donchs, demà?

JULIA

Perfectament!... Ho pot dir vostè meteix al meu marit.

RICART

Al seu marit?

JULIA

Naturalment!... perque m'acompanyi!

RICART (*ab ironia*)

Però vostè què's pensa? Que jo desitjo una visita del seu marit?

JULIA (*somrient*)

Ja comprench que d'ell ne prescindiria de bona gana... Però vostè no haurà pas suposat que jo puch anar sola a casa seva!

RICART

Y li semblaria un gran mal?

JULIA

Grandíssim!

RICART (*ab estudiada ingenuitat*)

Y per què?

JULIA

Primerament, perque algú me podria descobrir...

RICART (*amatent*)

Per això, no's dongui pena!... El piset està apartat del centre...

JULIA

Ha sigut molt prudent!... Però no basta!... El perill més gran, pera mí, no'l correria al passar la llinda de la porta... sino al ser a l'altre banda de la llinda!

RICART

Se trobaria a casa d'un cavaller!

JULIA (*somrient*)

L'amor no es may cavaller!

RICART

Sí, es veritat: l'amor moltes vegades no raho-
na... Però jo sabré rahonar per ell!...

JULIA

Si es cert que te tan bones intencions, tant se
pot continuar veyentse... de la part de fóra de la
lindal

RICART

Hi ha una gran diferencia! No més podem go-
sar d'una vera intimitat... a la part de dintre.
*Falaguer ha pres la mà de Julia y procura fer-
la acostar an ell.)*

JULIA (*retirantse*)

Ricart!

RICART

Vaja, no sigui sempre tant esquerpa! (*Ab osten-
sa seguretat:*) Vostè'm té simpatía... jo ho co-
rech... per més que procura bromejar, per ne-
arhol!...

JULIA (*ab afectat tremolor*).

Vostè voldria que'm perdés...

RICART (*presumit*)

Ab mí?... Ja ho crech!

JULIA

No es gaire modest!

RICART

Però he sigut tant pacient!... Pensiho! Ja fa
quatre mesos qu'espero que's realisin les meves
esperances!

JULIA

Y què son quatre mesos, devant de l'eternitat del amor?

RICART

Per nosaltres, que no som eterns, quatre mes son quatre eternitats!

JULIA

Ja hi haurà temps de tornarlos a viure!

RICART

Es la teoria dels peresosos... o dels tímits!... jo no soch ni l'una cosa ni l'altre!... (*Ab audàcia per besar a Julia.*)

JULIA (*alsantse llesta y simulant cert ressentiment*)

No fassi broma, li prego!... Dèside aquet moment havía sentit que l'apreciava de veres... M'ha donat una gran prova de delicadesa! (*Ricart mira Julia, donant a comprendre que no la enten.*) confesso: tenia por que...

RICART

Què?

JULIA

Vostè es un tan gran senyor en totes les coses... Tenia por de que'm posés en un compromentme algun present de tal naturalesa, que no s'hagués pogut justificar ab l'amistat sola!... (*Mirant els ulls a Ricart, com per recullir la impressió de ses paraules.*)

RICART

mirant fit a fit a Julia, com per penetrar la seva intenció)

Oh! sé ésser prudent!

JULIA (*entre-dents*)

Ja ho he vist!

RICART

He pensat que les flors no podien fer mal
l'ulls... y li he enviat no més flors.

JULIA

Li dono les gracies!

RICART

*dissimulant un somris irònich, com no convensut de la
sinceritat de Julia)*

No me les dongui!

JULIA

Y per què?

RICART

Perque jo hauria d'haver pensat que, ab vostè,
no voldria quedar enderrera, ésser segón de
ningú! (*Indicant els objectes de damunt de la
taula:*) De flors se n'envien a totes les senyores
que han cambiat ab nosaltres alguna cortesia.
Però, per la dona a qui's vol de debò, se desitja fer
molt més!

JULIA (*ab estudiada candidesa*)

Basta volerla de debò!

RICART

No, no basta!... (*Pausa.*) Per desgracia, els medis que tenim els homes per provar el nostre afecte, son limitats .. y, lo que's pitjor, vulgars!... Jo he procurat ab afany buscar al menos alguna cosa que pogués esserli agradable... He pensat en els seus gustos... A vostè li agrada tot allò que pot adornar exquisidament la seva hermosura... y té tota la rahó... per això... (*Es detura com no sabent que dir.*) Tinch un sol temor.

JULIA

Y quin es?

RICART

Prometim que no ho pendrà a mal.

JULIA

Donchs bé... Ja que ho vol absolutament, no ho pendré a mal! (*Torna a seure prop de la taula.*)

RICART

(*seu al costat de Julia, d'esquena a la paret de la dreta*)

S'en recorda? El dilluns passat, al carrer de Fernando, la vaig sorprendre devant del aparador d'en Sarriera...

JULIA

(*ja ho ha endevinat tot y s'esforça per dissimular l'alegría*).

Sí!

RICART

Estava molt embadalida ab aquell brassalet...

JULIA

Si.. aquell brassalet ab tres brillants grossos montats al aire.

Donchs bé, jo després hi vaig tornar a pensar... y no vaig conseguir en tot el vespre, ni a la nit tampoch, treurem del magí la visió de la seva munyeca voltada d'aquell brassalet... Que hi vol fer!... Un torment estrany!... *(Tenint la vista fixa en Julia y encoratjat per l'actitut serena d'aquesta:)* Era precis lliurarmen y ferla contenta a vostèl *(Dolsament, prenentli una ma:)* Y no s'enfadarà, si jo... que la vull sempre més hermosa, desitjo que aquella joya sigui seva.

JULIA *(refrenant ab prou feynes la seva joya)*

Però li sembla?...

RICART

Me sembla que li estaria tan bé!...

JULIA

(tornantse a posar sobre sí y ab estudiant defalliment)

Y vostè voldria?...

RICART

Està clar!

JULIA *(fingint passar del defalliment al enuig)*

Oh, Ricart, com ha pogut pensar que jo?... Y per què m'ho ha de dir?

RICART

Vostè m'havia promés que no s'ofendria.

JULIA

No'm sento ofesa... sino adolorida! M'ha enterbolit la pura alegría de la seva visita!

RICART

Vaja, no exageril!

JULIA

No ho hauria esperat may!

RICART (*després d'una curta pausa, secament*)

Donchs, no'n parlem més!... (*Segueix a Julia ab la mirada, com estudiantla.*)

JULIA (*després d'una pausa, ab afectada amargor*)

Y'm contesta aixís tant brusquement! Ah! (*Ricart demostra haver comprés el cambi de Julia.*)
Hauria de compadirme!... La primera impressió...
Jo no tinch cap experiència de la vida... però he sentit a dir, sempre, que donatius aixís se fan únícament a certes dones....

RICART

Sí, en altre temps, sí!... Però avuy, no!... Fins una gran dama, en certs cassos, no té escrupol d'acceptar recorts preciosos de... d'un amich.

JULIA (*significant gran maravella*)

De veres?

RICART

Y tant de veres! Pot creurem: li dono la meva paraula, perque ho sé per experiència! Y ben mirat, es natural. Donada per qui estima, fins una senzilla flor pot tenir una intenció perillósíssima... y, al contrari, l'objecte més car, pot èsser el donatíu més ignocent!... Algúns... les dones honrades particularment... donen una importància extraordinària al diner... Però, fins per una dona

honrada, alguna vegada arrisquem molt més que'l nostre patrimoni!... S'ha de passar per sobre de certs prejudicis socials estúpits... y raciocinar una miqueta en serió!

JULIA

(que havia estat ab els ulls baixos com entregada a una idea)

Precisament! Si jo meteixa me determinés a acceptar, sería inútil; no podria amagar el brassalet al meu marit... ni podria dirli que me l'ha regalat vostè!

RICART

Se comprén!

JULIA

Y ni tant sols donarli a entendre que l'he adquirit ab els meus petits estalvis.

RICART

Naturalment!... S'ha de disfressar la cosa!

JULIA

No veig pas de quina manera.

RICART

El medi es sencillíssim!... Vosté m'ha dit que'l seu marit cad'any, pel día del seu sant, li dona mil pessetes?

JULIA

Sí... pera que adquireixi jo meteixa lo que més m'agradi.

RICART

Ja les hi ha donat avuy?

JULIA

No, pero l'espero... aquet matí estava d'un humor boníssim!

RICART (*contrariat*)

Ah!... Aquet matí!... Vosté haurà estat molt... tendra ab ell.

JULIA

Oh! quins pensaments! Fa temps que'n Joan y jo, som bons amichs... y res més.

RICART

Menos mal!... Li confesso; me sabria molt greu que... hi hagués més!... M'es massa antipàtich!

JULIA (*ab fina ironia*)

N'hi estich agrahidíssima!

RICART

Y jo estich molt agrahit an ell de que'm pagui ab la meteixa moneda.

JULIA (*impacienta*)

Tornant a nosaltres?...

RICART

Quan el seu marit li dongui les mil pessetes de costum, demànili qu'ell meteix vagi a casa en Sarriera a adquirir el brassalet.

JULIA (*sospirant*)

Pero en costa tres mil!

RICART

Ja ho sé... Pero an ell li donarà per mil.

JULIA (*fent veure que encare no ho ha entès tot*)
Per mil no més?

RICART

Ni un sou més!

JULIA

Y com es aixó?

RICART

No se'n preocupil

JULIA

No, no! M'intriga!... Vull saber...

RICART

M'he entés ab en Sarriera.

JULIA (*ab ansia simulada*)

De quina manera?

RICART

He satisfet lo que faltaba.

JULIA (*simulant un nou y més fort enuig*)

Oh, Ricart!... Que li ha passat pel cap?... Y s'ha fet l'il·lusió de creure que jo hauria condescendit?

RICART

(*sempre demostrant no creure en la sinceritat de Julia*)

Ho he esperat! Era el seu somni!

JULIA

Pero aixís, no! Enganyar al meu marit!

RICART

Entre nosaltres, dispensi: es home de negocis!... no li doldrà haverne fet un més d'excelent... sense fatiga!

JULIA

Però es un rebaixament per mi!

RICART

Tornem a comensar... ab els seus escrúpols!

JULIA (*ab menos resolució*)

No, no!... Absolutament no!... No ho vuy... no puch...

RICART (*astutament pera convèncela*)

Be, però, no's desconcerti d'aquesta manera! No hi ha cap motiu... No renyirem per xó! Si absolutament no ho vol! Jo no li exigeijo pas que accepti... (*Després d'una pausa.*) Donaré també an en Sarriera les altres mil pessetes... y m'emportaré el brassalet.

JULIA

(*prompte, com si s'apoderés d'ella un rampell de gelosia*)

Y el regalarà a un'altra dona? (*Ricart no respon y somriu com si ja estigués segur del seu éxit. Julia acostantse a Ricart y agafantlo per les mans, quasi suplicant.*) A un'altra dona no, oy que no?

RICART

Qué un'altra dona!... El portaré jo! De totes maneres, avuy dia, també'n porten els homes!

JULIA

Jo meteixa m'he venut!... no's pensava que fos gelosa?

RICART

No!... Pero me'n alegro!... Are, al menos, consentirà... per gelosia. (*Julia baixa la vista com pertorbada.*) Ja veurà com ressortirà al voltant d'aqueix bras tan fi!... Les seves amigues tindran una rahó de més pera envejarla! Y be, qué?

JULIA (*després de duptar breus moments*)

No li vull donar un disgust! Es massa bó!... Pero'm costa molt!... Me costa més a mi que a vosté, li juro!

RICART (*còmicament*)

Ah! Aixó sí que no!

JULIA

El portaré sempre... Serà com si sentís la estreta de la seva mà!

RICART

No... no serà lo meteix!... Les meves mans l'apretarien ab més dolcesa!

JULIA (*com presa d'una idea*)

Però no tem que'l meu marit pugui tenir alguna sospita? Ell massa que calcularà el preu d'una joya aixís!

RICART

Estigui tranquila!... Ho he previst tot! L'argenter li farà veurer que'l brassalet li ha sigut confiat

per una senyora vinguda a menos, que té necessitat urgent de diners... No hi ha estat may el seu marit a casa en Sarriera?

JULIA

No, no ho crech.

RICART

Millor! No voldria posarlo en ridicol devant dels altres!

JULIA (*ab subtil ironia*)

Li dono les gracies per ell!

ESCENA IV

ELS METEIXOS y JOAN

JOAN (*compareix al llindar de la porta de la dreta. Al adonarse d'en Ricart fa un gest de despit, y sense ésser vist tampoch de Julia, torna a ficarse a la butxaca una carta dintre un sobre de color de rosa, que té a la mà; després entra*).

JULIA (*al veure a n'en Joan*)

Hola, Joan!...

RICART (*alsantse llest*)

Bon dia, senyor Montey.

JOAN

Marqués!... (*Dona fredament la mà a Ricart*)

RICART

He vingut a donar personalment les bones festes a la seva senyora.

JOAN

(dissimulant, baix l'aparent amabilitat, una gran ironia)

No ho duptava!

JULIA

El marqués es sempre massa complert... S'ha fet precedir d'una cistella de flors... *(Signantles a n'en Joan)*. Mira quina mara vella!

JOAN *(donant una mirada a la cistella)*

No son d'aquí?

RICART

No!... Venen de la meva torre de Caldetes... Jo soch un apassionat de les violetes... Ne tinch un gran cultiu!

JOAN

Fins al trau, ja ho veig!... Ditxós de vosté que posseheix una torre a la costal

JULIA

Ah, sí!

JOAN

Pero es extrany que no disfruti d'una sort aixís, precisament en aquet temps!... Oh, potser, es que el fret li prova?

RICART *(ab afectada desenvoltura)*

No diré tant!... No fa pel meu geni la gent d'aquell país... Tothom foraster... y, la major part, malalts!... Es una tristesa!

JOAN

Comprenhl... Pero, quedantse aquí, se corre el perill d'haver d'anar després allà... a recobrar lo que aquí s'ha perdut!

JULIA (*tot seguit a Ricart*)

Augurem que aixó no li succeheixi a vosté.

JOAN

Oh, jo ho deya aixís, en general.

RICART (*entre dents*)

Ho crechl!

JOAN

Y s'hi trova bé a Barcelona?

RICART

Moltíssim!

JOAN (*mirant fit a fit a Ricart*)

Sempre a la fonda?

RICART (*ab cert embràs*)

No!... He llogat un piset...

JOAN

Aquí, en el centre?

RICART

No... una mica fora de tret, realment... pero h
ha més aire, més soll...

JOAN

Quan no plogui, com avuy!... Se veu que té la intenció de fer temporada llarga entre nosaltres.

RICART

Uns quants mesos, potser.

JOAN

Li estem molt agraïts d'aquesta predilecció.

RICART

Barcelona te tants atractius!

JOAN

No li pregunto quins... per no semblar indiscret.

RICART (*comensant a aborrirese*)

Figuris!

JOAN

Però... si es cert lo que's contava a San Sebastián, l'istiu passat... les senyores de Madrid deuen enyorarlo...

RICART

Me sab greu per elles... pero no puch plorar.

JOAN

Tot passa, desgraciadament!... Y ara ja deuen estar disposat a fer altres víctimes aquí!... S'envenen... parlo sempre per lo que se sent a dir!... Trovarà molta competència... fins entre nosaltres la galanteria es la gran ocupació dels desocupats!

JULIA

que ha seguit la conversa entre en Joan y en Ricart, ab certa inquietut. A Joan:)

Però, que t'importa? No podríes canviar de conversa?

JOAN

Fer broma no es cap pecat... veritat, marqués?

RICART (*irònic*)

Ab la gracia que vosté té, sens dupte!

JOAN

Un jovenet com vosté, es naturall... tira al dret pel seu camí... Tot està en no ensopegar! Tingui compte ab els marits, marqués!... Son com les pells de taronja... no's veuen, pero, a vegades fan reliscar y comes enlaire.

JULIA

(*neguitosa per donar una altra direcció a la conversa, y ab afectada serietat*)

Joan!

JOAN

Què passa?

JULIA

Ets un gran desmemoriat, saps?

JOAN

Jo?

JULIA

Tu, tu mateix! No es día de liquidació de fi de mes, avuy?

JOAN

Sí! Y per què?

JULIA

Que per ventura no has de liquidar ab mi també?

JOAN (*en tò de broma*)

No vols fer un aplassament?

JULIA

Ni tan sols somiarho! Aquí no estem a la Borsa!

JOAN

Tens rahó!... Mil...

JULIA (*prompte*)

Gracies!

JOAN

Mil... felicitats!

JULIA (*contrariada*)

Aqueixes ja me les has donat.

JOAN

Te les renovo ab tot el cor!... Y't renovo encare alguna cosa més. (*S'acosta a Julia y fa moviment de volerla besar. Com recordantse d'en Ricart, y girantse vers ell*). Dispensi: ens veyem tan poch sovint durant el día!... Ademés avuy es solemnitat de familia! (*Va per besar a Julia. Julia fa timidament com si volgués sostreures al bes d'en Joan. Joan atrayent a Julia cap an ell*). Vina aquí!... (*La besa a la galta. Julia tombant el cap vers en Ricart ha simulat no agradarli la tendresa d'en Joan*). Fas la rebeca... y després me tires en cara que soch poch expansiu!

JULIA (*veient que queda malament*)

Jo? (*Ricart mira a Julia ab un somri's sarcàstich com per recordarli les afirmacions precedentes*).

JOAN

Te dones vergonya de confessarho?... Potser perque hi ha el marqués a devant?

JULIA (*molestada*)

Déixam estar!

JOAN

Al contrari!... No voldria, senyor marqués, que les seves disertacions d'aquell vespre al Liceo, haguessin comensat a espatllar a la meva muller!

JULIA (*una mica sobressaltada*)

Què vols dir?

JOAN

Vosté, marqués, afirmava que, entre'ls grans senyors... al menos en la major part... els lligams entre marit y muller son purament... oficials... No es aixís?

RICART

Ho diuhen les senyores.

JOAN

Y ho confirmen, buscantsen d'altres... oficiosos, fora de casa! (*Julia fa un moviment de disgust*). Dispensa: me faria poca gracia que'l marqués cregués que nosaltres, menestrals, volem

imitar, al menos en aixó, els usos aristocràtics...
Per part meva, m'agrada, saps?... estar... com ho
direm?... en actiu servey.

JULIA (*ab despit*)

Però, Joan!

JOAN

Siguem sincers.

JULIA

No 'n parlem...

JOAN (*ab intenció*)

No ho deyes pas aixís aquet matí!... Però no hi
fa res! Jo mantinch les meves promeses de la ma-
teixa manera .. (*Treu de la butxaca una carpeta
y l'allarga a Julia.*)

JULIA (*contenta, prenent la carpeta*)

Ja volia dir jo!... Gracies!

JOAN (*a Ricart*)

El meu tribut anual!... No hi ha més remey!..
Les dones, totes s'assemblen... fins ab les mullers
"do ut des".

JULIA

(*a Joan, senyalant els objectes que hi ha sobre la taula
y sobre les cònsols*)

Has vist? els meus bons amichs...

JOAN (*donant una mirada per tot el voltant*)

He arriyat l'últim, jo... però, espero que no
seré menos agradable.

Què dius are!

JOAN

Espero que, aquet any, seràs més afortunada en la teva adquisició.

JULIA

Cúidaten tú.

JOAN

Ah, no!... Jo... al menos pel dir teu... tinch un gust poch refinat.

JULIA

Ja he fet la meva elecció... No més desitjo que tu l'aprovis.

JOAN

Es la primera vegada que'm fas l'honor de demanar la meva aprobació!... ¿Y de qué's tracta?

JULIA

D'un brassalet!

JOAN

Un altre?

JULIA

Les joyes son la meva passió.

JOAN

No te'n falten, me sembla!... Fins tens les joyes... conjugals!... Què vols més?

JULIA (*somrient*)

Aquestes no's porten a sobrel

JOAN (*ab intenció*)

Ja, s'amaguen!... Y no obstant, hi ha qui les descobreix... y prova d'emportârseles!... No es veritat, marqués? (*Ricart mol compromés no respon.*)

JULIA (*amatenta a parar el cop*)

Un brassalet magnífich, veuràs!... Y, lo qu'es millor encare, una ocasió extraordinaria!... Figurat: no més costa mil pessetes... y té tres brillants grossos montats al aire!

JOAN (*bromejant*)

Falsos?

JULIA

Què falsos!... De les aigues més hermoses que hi ha.

JOAN

No es pas robat, per ventura?

JULIA

Fuig... T'he dit qu'es una ganga.

JOAN

Robarlo també ho sería una ganga!

JULIA

Es d'una gran senyora, arruinada... L'ha portat an en Sarriera, l'argenter del carrer de Fernando, porque mirés de véndreli totseguit.

JOAN

Com ho saps?

JULIA (*dissimulant cert embràs*)

Ho he sabut per l'Evelinal... Me'l va ensenyar ella... y també li agradava molt!

JOAN

Però m'admira que no l'hagi adquirit inmediate-
tament el meteix argenter, pera tornar-lo a vendre
després ab ventatje... y ferhi ganancia!

JULIA (*cada cop més torbada*)

Es veritat... Però...

JOAN

De totes maneres, si es del teu gust, cómprel.

JULIA (*a Joan*)

M'hauries de fer un gran favor: anar tu meteix
a buscarlo desseguida.

JOAN

Tanta pressa tens?

JULIA

Sil... No voldria que un'altre se me l'empor-
tès... no se sap may... Ves, t'ho prego!

JOAN

(*després de reflexionar un instant, donant una mirada a
Ricart, y com amoinat per un pensament*)

Si aixó t'ha de complaure!

JULIA

Ten'estaréagrahidíssima... (*entrega la carpeta
dels diners an en Joan*).

JOAN (*a Ricart, ab intenció*)

Vosté no té pressa d'anársen, suposo?

RICART

(ha seguit la conversa entre Joan y Julia ab una certa intranquilitat. Tranquilisat)

No!

JOAN

A les hores, el tornaré a trovar aquí... Tot anant al carrer de Fernando, paso primerament pel Banch... vull retirarli aquell compte de liquidació... Ja l'he examinat... Un mal negoci, sab?

RICART

Tant se val!

JOAN

Tot son gustos! Però es la meva obligació avisarlo que ha caigut en males mans. *(A Julia)*. Donchs, aixís, has dit a casa d'en....

JULIA

D'en Sarriera..., al carrer de Fernando...

JOAN

Vaig y torno tot seguit. *(Se dirigeix a la porta del foro)*.

JULIA

Pregunta pel brassalet de la senyora arruinada... y tingues compte de no equivocate; es en el segon prestatge de l'aparador, a la dreta, en un cantó, al costat d'un collar de perles.

JOAN

Cóm coneixes la topografia del negoci, tú!...

JULIA

Temps ha que li faig l'amor a n'aquell brassalet!

JOAN (*ab intenció*)

Si's tracta d'un brassalet!... (*Surt per la porta del foro*).

ESCENA V

JULIA y RICART

RICART (*esclatant*)

No podia més!... Sap que s'ha tornat insoportable!... Sempre te una mena d'aire de burleta! (*Apart*). Pero qui fa burles primer, qui'n farà després.

JULIA (*pensativa*)

No voldria que tingués cap sospita sobre l'assumpto del brassalet.

RICART

Cóm vol que sospiti?

JULIA

Y no obstant, jo no estich tranquila.

RICART

Y are!

JULIA (*després de una pausa*)

En Sarriera sap qui es vosté?

RICART

Sí!... També li he comprat una agulla, no més per tenirlo més propici!

JULIA

Al contrari, ha sigut una imprudencia!... El meu marit es home per anarlo a trovar en nom de vosté.

RICART (*perplexe*)

Ya!

JULIA (*tremolosa*)

No'n faltaria d'altre sino que descobris la veritat!

RICART (*després de reflexionar un instant*)

Per si o per no, faig una escapada a casa d'en Sarriera, y m'entench millor ab ell.

JULIA

Y si el meu marit el trovés?

RICART

Ell ha dit que passaria primer pel Banch... Anirà a peu... Jo prenh un cotxe... Tinch temps de sobres!

JULIA

Vagi, vagi desseguida!

RICART (*acostantse a Julia falaguer*)

Demà estarà lliure?

JULIA

No ho sé.

RICART

L'esperaré... allà!

JULIA (*ab enérgica protesta*)

Ahl nol

RICART (*despacientat*)

Ya sería hora!

JULIA (*ab visible amargor*)

Oh, Ricart!... Are, al menos, no hauría de insistir!

RICART

Y per què?

JULIA

Després que he sigut prou débil per acceptar el seu present!... Oh! No'm creya que fos aixís!

RICART (*impetuosament*)

Y jo tampoch no m'ho' creyal... Soch un gran il·lús donant fe a les seves paraules!... Jo tant sols serveixo a la seva vanitat!... Tot lo demés es pel seu marit!... Bon profit li fassil

JULIA

Ne tractarem un altre moment!... Per caritat, vàgissen! estem perduts!

RICART

Vaig, vaig!... (*Dirigintse a la porta del foro*).
Ves quin gust!... (*surt*).

ESCENA VI

JULIA (*està un moment pensativa. Ab amargor*)

Se creya comprarme!... (*Pausa*). Veritablement la culpa es meval (*Després d'altra pausa, se descobreix una mica la munyeca y la mira ab complacencia, com si la vegés ja adornada ab el brassalet; després com refugint un pensament molest, mou les espatlles*).

ESCENA VII

LA METEIXA, ROSINA y EVELINA

ROSINA (*entrant per la porta del foro*)

La senyora Castells. (*Evelina entra*). (*Rosina surt y torna a tancar la porta*).

ESCENA VIII

JULIA y EVELINA

JULIA (*anant a rebre a Evelina*)

Hola, Evelina!

EVELINA

Què tal? (*Besa a Julia*).

JULIA

Has sigut molt amable ab mí! Gracies, eh?

EVELINA

Figúrat! Ah, y que per molts anys, tal día com avuy!

JULIA

En vida teval

EVELINA

Deu me'n guardi!

JULIA

Què dius are?

EVELINA

De dies com avuy? No'n faltaria d'altre!... F
gúrat: are, are meteix he tingut una disputa terr
ble ab el meu marit.

JULIA

De veres?

EVELINA

Y de quina manera! hem renyit per sempre
més!

JULIA (*incrédula*)

Vaya!

EVELINA

Ja ho veuràs.

JULIA

Y la rahò?

EVELINA

Li he manifestat un desitj... y no l'ha volgu
satisfer!

JULIA

Y aixó es tot?

EVELINA

Te sembla poch?

JULIA (*somrient*)

La veritat, no sé de que's tracta.

EVELINA

Te recordes d'aquell brassalet?

JULIA (*ab evident satisfacció*)

Ah!

EVELINA

Que't vaig ensenyar la setmana passada, a l'aparador de casa en Sarriera?

JULIA

Si!

EVELINA

Una esplendidesa!

JULIA

Ja ho crech!

EVELINA

Donchs, bé, he pregat... he suplicat a l'Albert que consentís en comprármel per l'aniversari del nostre casament... pero no hi ha hagut medi!... Díu que deu costar massa!

JULIA

Tranquilisat, filla! Ja l'han comprat!

EVELINA

De debó? Y qui?

JULIA (*ab aire de misteri*)

No ho sé!... Pero a l'aparador ja no hi es.

EVELINA

Llàstimal.. Hauria acompanyat tant be, ab les meves arracades de brillants!

JULIA

Ja! ja!

EVELINA (*Després de pausa*)

Però, respecte al Albert, les coses no cambien ni poch ni molt!.. Sabs, per qüestió de principil. El meu marit no s'ha de permetre dirme que no!.. Es la primera vegada en un any de matrimoni, es veritat... pero pobre d'ell s'hi torna més!

JULIA

Potser les altres vegades l'import del teus desitjos ha sigut més modest!

EVELINA

No obstant, filla meva, es necessari que comen si a apujarlos!.. Ell també ha comensat ha augmentar.... les seves pretensions, sabs?

JULIA (*ab intenció*)

No crech qu'aixó't fassi enfadar!

EVELINA

No, es veritat!.. Pero tot va compensat en aquet mon!.. Y ademés, hi va la meva dignitat!.. Me la pagarà, ho prometo!

JULIA

Còm?

EVELINA

De la manera pitjor per ell...y per mi, per desgracial... Diguent jo també que nó!

JULIA

Y quan?

EVELINA

Quan més ell sospira pera que jo digui que sí!

ESCENA IX

LES MATEIXES ROSINA y ALBERT

ROSINA (*entra per la porta del foro*)

Senyora, el senyor Castells. (*Evelina, asseguda prop de la taula, agafa tot seguit una il·lustració y fa veure que llegeix. Albert entra. Rosina surt y torna a tancar.*)

ESCENA X

JULIA, EVELINA y ALBERT

ALBERT

Julia! (*Li dona la mà, veyent a Evelina:*) Oh! la meva dòna! (*Evelina continúa llegint com si res. Albert s'acosta a Evelina.*)

Estava cert de que hauries vingut aquí... a parlar mal de mí! (*Evelina aixeca un moment els ulls y mira a Albert; després, com si's tractés d'una persona desconeguda, fa una mueca y torna a llegir. Albert, fent uns quants passos endavant, ab còmich embràs:*) Pardon! (*Tornantse a acostar a Julia y indicant a Evelina, en veu baixa.*) Li prego que'm presenti a la senyora!

JULIA (*somrient*)

Evelina!

EVELINA (*sense aixecar els ulls*)

Què vols?

JULIA

Permets que't presenti... al teu marit?

EVELINA

¡T'equivoques, filla! ¡Desde fa unes quantes hores... soch viuda!

ALBERT (*a Julia*)

Li prego que pregunti a la senyora... si no té intenció de passar a segones nupcies!

JULIA

Has sentit?

EVELINA

Tinch temps de pensarmhi.

ALBERT

La lley prescriu deu mesos... Pero 's pot escur-sà el terme, en el cas de que'l marit difunt... ressuciti!

EVELINA

Seríu precis un miracle de Deu!

ALBERT

Bastaria... (*Aludint a Evelina*) que fos de la senyora!

EVELINA (*girantse y ab afectada serietat*)

No es d'esperar!

JULIA

Vaja, fassin les paus! No volen altra cosa l'un l'altre!

EVELINA

En quant a mí, t'equivoques!

ALBERT

Treva, a lo menos, pel moment!... Es lley de guerra! Estem en país neutral... Tornarem a rompre les hostilitats quan tornem a entrar en territori nostre!

EVELINA

Està bé.

JULIA

Demà espero ésser informada del éxit de la talla.

ALBERT

Tot dependrà de les... posicions que jo pugui ocupar... avans de la nit!

EVELINA (*ab aire de desconfiansa*)

Déixam fer a mí!

ALBERT

Ves alerta: les fortaleses... femenils, a diferència de les altres, se prenen més fàcilment... a les cues!

JULIA (*a Albert*)

No es prou astut vostél!... Descobreix massa els seus plans!

ALBERT

Exactíssim!... Dispensi Julia que m'hagi re-
trassat!... Accepti la meva més sincera felicitació

JULIA

Gracies de tot cor!

ALBERT (*donant una mirada per tot el voltant*)
Sembla que s'estigui en un jardí aquí dintre!

JULIA

La bondat dels amichs!

ALBERT

Es natural qu'ells se recordin del dia del se-
Sant!... Saben que quan els toca el torn, están e
el seu calendari.

EVELINA (*a Julia, alçantse*)

Me permets que fassi una mica la curiosa?

JULIA

Endevant!

EVELINA

(*ha anat a la tauleta de la dreta, y mirant la cistella*)
Espléndida!

JULIA

Me l'ha enviat el marqués Imperi.

EVELINA

Quí es?

JULIA

Un jove elegantíssim de l'alta aristocracia

EVELINA

Ah!

JULIA

El varem conèixer a San Sebastià, l'istfu passat!

EVELINA

Un conegut molt complert.

JULIA

Digas mès aviat un amich!... Als banys aviat s'es amich.

ALBERT

Ademés, un present aixís, fet a una senyora, sempre es lícit... especialment quan son flors, que no produheixen.. fruits!

EVELINA

(senyalant un'altra cistella que hi ha sobre la cònsola, a la dreta de la paret del fons)

Y aquestes, de qui son?

JULIA

D'en Pepet Sistachs, l'ex-soci del meu marit.

EVELINA

Dispensa, no m'agrada gaire!

JULIA

Y a mí tampoch!... *(Senyalant un altre vas, sobre la mateixa cònsola)*. En cambi, el teu!

EVELINA

Oh, gran cosa!... *(S'ha acostat a la taula, a l'esquerra)*. Aquesta caps?

JULIA

Dolsos, del tinent López.

EVELINA

Aquell tinentet d'enginyers?

JULIA

Sí.

EVELINA

Que n'era d'estúpit!

JULIA

Y s'ha conservat igual.

EVELINA

Y la teva sogra?

JULIA

Ella'm coneix els gustos! M'ha comprat un sombrero de la Solaro... l'última novetat parisenca... Veuràs quina hermosura! (*Somrient y senyalant les dimensions del capell*). No més es que, per sortir, he de fer obrir de bat a bat la porta!

ALBERT

Indicadíssim... per anar al teatre!

EVELINA

Es a dir, que has tornat a fer les paus ab la teva sogra?

JULIA

Si... Però també aquesta vegada l'hi he tallat les ungles, sabeu!... En Joan ha hagut d'acabar per donarme la rahò...

ESCENA XI

ELS METEIXOS y ROSINA

ROSINA (*entra per la porta del foro, portant una carta qu'entrega a Julia*)

L'han portada en aquet moment.

JULIA (*Trenca el sobre, ne treu el paper y llegeix*)

"Agra Golferichs, afectuosament, te desitja tota mena de felicitats"... (*Irònicament*). Molt sincera!

EVELINA

Ho duptes?

JULIA

Si'm t'è odil... Té enveja de mi perque tothom me troba sempre més elegant qu'ella!

ALBERT

Y més guapa!

JULIA

Gracies.

ALBERT

La teva... viudesa me permet una mica de galanteria.

JULIA (*veient que Rosina està esperant prop de la porta*
No hi ha resposta: se'n pot anar. (*Rosina surt.*)

ESCENA XII

JULIA, EVELINA y ALBERT

EVELINA

Has canbiat altre vegada de cambrera?

JULIA

Síl... Aquell'altra era insoportable!... Ahir al matí me va donar una resposta ab un desvergonyiment... y la vaig despatxar punt en blanc.

EVELINA

Has fet molt bé!... No sabíes que avans había estat a casa de la senyora Farreras?

JULIA

No!

EVELINA

Y ella també se'n va desfer aviat!... S'havía adonat de qu'escorcollava els calaixos.

JULIA

(com dominada per un pensament, interiorment espantada)

Deu meu!... la carta...

EVELINA

En qué penses?

JULIA *(posantse sobre sí)*

En res.

EVELINA

Donchs, aixís, sortim juntes, com havíem quedat?

JULIA

Primer tinch d'esperar al meu marit.

EVELINA

Tardará molt?

JULIA

No!... Entretant me vaig a canvià'l vestit!

EVELINA

Si aixís estàs molt bè.

JULIA

No, nol... Aquet no es trajo de visita! Y la senyora Gibert s'hi fixa massa! (*Se dirigeix a l'esquerra*).

EVELINA

Mira: te prenh uns quants dolsos!

JULIA

Tants com vulguis!... Al contrari, dispensam de no haverten ofert avans. (*Surt*).

ESCENA XIII

ALBERT y EVELINA

ALBERT (*s'ha acostat tot seguit a la taula, y ha agafat la capsa de dolsos. Presentantla a Evelina*)

Puch tenir l'esperansa de... endolcir a la senyora?

EVELINA (*prenent un dols*)

Costa poch ab el sucre dels altres.

ALBERT

Per comensar ja n'hi ha prou! Lo demés vindrà per si soll

EVELINA

Fas mal d'esperar!

ALBERT

Qui t'ho ha dit?... Sabs be prou com m'agraden les teves caricies...

EVELINA (*maliciosament*)

Ja ho sè!

ESCENA XIV

ELS METEIXOS y RICART

RICART (*entra per la porta del foro molt depressa. Pensantse trovar a Julia*)

Ja està fet! (*Veyent a Evelina y Albert s'atura, torbat y disgustat; y saluda, inclinant el cap. Evelina y Albert, responen del mateix modo. Ricart, per donarse cert aplom, s'acosta a la taula y fa veure qu'examina els objectes que hi ha al demunt. Evelina està ab l'Albert al altre costat de l'escena, prop de la tauleta. Mira a Ricart, de correguda.*)

ALBERT

(*mira també a Ricart de cua d'ull. Després d'una llarga pausa, diu a Evelina en veu baixa*)

Què deu haver anat a fer, Deu ho sab!... (*Després d'altre pausa:*) Deu èsser aquell de les violetes... (*Senyalant el trau d'ell:*) Per prova, ne porta de mostral

EVELINA (*baix*)

Ja, ja!

ALBERT (*portant sempre a la mà la capsa de dolços*)

Vols que li ofereixi un dolç?

EVELINA

Mira que t'observa!

ESCENA XV

ELS METEIXOS y JOAN

JOAN (*entra per la mateixa porta. Adonantse d'Evelina*)
Amiga Evelina!... (*S'hi acosta y li dona la mà.*)

EVELINA

Bon dia, senyor Montey!

ALBERT

(*ha deixat la capsula sobre la tauleta. A Joan, apretantli la mà*)

Ola, caríssim!

JOAN

Que tal và?

ALBERT

Molt bé.

JOAN

(*se dirigeix a la taula pera deixarhi algunes cartes que porta a la mà. Veyent a Ricart en un recó:*)

Marqués, no coneix a la senyora? (*Senyalant a Evelina. Ricart fa un signe negatiu y després s'avansa.*)

JOAN (*fent la presentació successivament*)

El marquès Imperi... La senyora Castells... el seu marit. (*Evelina, saluda ab el cap a Ricart. Ricart s'ha inclinat a Evelina.*)

ALBERT (*després d'acostarse a Ricart, li estreny la mà*)
Tant de gust!

JOAN
(*sempre ab aire evidentment intencionat, indicant Ricart a
Evelina y Albert*)

Una coneixensa preciosa, feta als banys, l'istiu
passat!

RICART (*en tò de tornar el cambi an en Joan*)
Jo he de dir més: preciosíssima!

JOAN
Figuris!... Una persona com vostè... (*A Evelina
y Albert:*) Varem passar ab ell uns dies magní-
fics, a San Sebastián!... Un nadador de primer
ordre, sabeu? Y fins un mitj escafandrer!... Però
s'havía posat al cap ensenyarme de nadar a mí
també... Però soch un mal deixeble jo, no es ve-
ritat?

RICART
Tal vegada una mica pesant!

JOAN (*comprenent l'indirecta*)
Millor diria pesat! (*A Albert:*) Mentres se trac-
tava d'anar endevant, no anava malament!... Però
el marquès se despitava perque jo no arribaba
may... a fer el mort!

ALBERT (*somrient*)
Això, ja es més difícil!

RICART (*apart, mirant a Joan*)
Esperat!...

JOAN

Y la Julia?

EVELINA

S'està canviant de vestit Sortim plegades.

JOAN

Li haig d'anar a donar una mala notícia.

EVELINA

Oh! (*Ricart escolta ab certa aprensió.*)

ALBERT

Què ha sigut?

JOAN

Un contratemps!... Y quant la Julia's posa una cosa al cap, pobrets de nosaltres, si no li surt bel... (*A Evelina:*) Sab? Desitjava molt un cert brassalet... (*Evelina signa ab el cap que ja n'està enterada.*)

ALBERT

Ella també?

JOAN

He anat per quedarmel... y justament un quart d'hora avans, l'argenter l'havía venut a un'altre! (*Ricart pert el color.*)

ALBERT (*ab satisfacció manifesta*)

A casa d'en Sarriera? El brassalet de la senyora arruinada?

JOAN

Precisament aquell.

ALBERT

(se treu de la butxaca un estutx embolicat ab paper de seda)

Hèusel aquí! *(Treu el paper y obra l'estutx.)*

EVELINA

(ha corregut a observar el brassalet, ab gran alegria)

Ah!... Are comprench!... *(Ricart s'acosta a l'Albert, per assegurar-se de la cosa. Tot seguit s'aparta, ab marcat moviment de despit.)*

JOAN *(a Albert)*

Molt bel... Are es l'hora de dir: "Deu me guardi dels amichs".

ALBERT

Y qui s'havía de pensar?...

JOAN

Era una bromal... Tu sempre afortunat!...

ALBERT

Que hi vols fer, amich meul..., Has arribat a misses dites!... Me sab molt greu per la Julia... Però, per la meva part, no's tractava de poca cosa!... *(Indicant el brassalet.)* Figúrat qu'es el meu present de segones nupcies!

JOAN

De segones nupcies?

ALBERT

Sí... Ab la meva dòna! *(Joan demostra no entendreho.)* La Julia t'ho explicarà... *(Entregant l'estutx a Evelina.)* Per tú!...

EVELINA (*felissa*)

Gracies, maco!

ALBERT

Ja veus: t'he acontentat més aviat de lo que tu eraves!

EVELINA (*afectuosament*)

Que bò ets sempre tu!

ALBERT

Però honradament, he de confessar qu'aquesta ada tinch molt menos mèrit del que tu't penses.

EVELINA

Y per què?

ALBERT

Perque't regalo un objecte.... que quasi me n regalat! (*A Joan.*) Lo que son les ocasions!

JOAN

Ja, ja!

ALBERT (*a Ricart*)

Vostè, marquès, segurament es intel·ligent en es .. tàssil, fassim el favor. (*Pren l'estutx de ns d'Evelina y l'ensenya a Ricart.*)

RICART

gantse per dintre y contenintse en prou feynes)
No sé!...

ALBERT

Li sembla bonich, al menos?

RICART

Sí y no, segons els gustos.

ALBERT

Aixís de primera impressió, qualsevol l'estimaria en tres o quatre mil pessetes.

JOAN (*observant el brassalet*)

Es cert.

ALBERT

Donchs bé, Marqués, sab per quan l'he tirat jo? .. Per mil! Ho creuria?...

RICART (*entre dents*)

Ho crech!

EVELINA (*admirada*)

De veras?

ALBERT

Ni un cèntim més!

EVELINA

Millor que millor!

ALBERT (*a Joan*)

T'asseguro que, quan vaig sentir el preu, caure dels núvols... Y en Sarrierra, deu ha pensat que jo'm creya qu'era fals, perque se donar pressa a dirmen la procedencia... Y vaig donar pressa a pagarlo, donant gracies a Deu! Però es precís que aquella pobre gran nyora se trobi materialment sense tenir de menjar per liquidar les seves joyes d'aqueixa neral!

JOAN

Sembla impossible!

ALBERT

Un argenter honrat, per això, val a dir-ho!...
hauria pogut guanyar alguna cosa a les meves
telles...

JOAN

Honradíssim!

ALBERT

É molt amable!... Fins crech que li he sigut
pàtich... Me mirava ab una mena de cara tota
ltera!

EVELINA

D'aquesta feta jo també semblaré una gran
yora!

ALBERT

Oh!... la vida es un funicular: quan un puja,
re baixa.

JOAN (*ab intenció*)

Ja ho crech! Si en les altes classes socials no hi
hagués certa... decadència, joyes aixís no caurien
dels mans de nosaltres, modestos menestrals.... (*A
Albert:*) Perque tu també, crech, que per tres o
quatre mil pessetes...

ALBERT

Però... per conservar la benevolencia de la
senyora Muller... me convindria dir que li hauria re-
corregut de la meteixa manera... Però, si tinch d'ès-

ser franch, juro que li hauria pregat que no tornés a posar may més al cap.

EVELINA

Y no me l'hi hauria tornat a posar.

ALBERT

Bé, donchs, se t'agrahirà molt més!

JOAN (*a Evelina*)

Ab permís, vaig a veure a la Julia... Y Deu no'm deixi de la seva mà.

EVELINA

Procuri ademés fer que'm perdoni a mí.

JOAN

Faré els possibles! (*Se dirigeix a la porta d'esquerra.*)

RICART

(*està al meteix costat esquer del escenari. Ab afecte de naturalitat:*)

Si vostè volgués, encare seria a temps...

JOAN

De fer què?

RICART

La senyora es bona amiga de la seva esposa y potser, ademés, no hi està interessadíssima aquell brassalet... Potser fins li cediria!

JOAN (*sarcàstich*)

Dispensi: a casa meva no es una agencia compra y venda! Y per la meva dona no's preocupi! Ademés, estigui segur de que jo l'aconsolara (*Surt. Ricart queda en mala situació.*)

ESCENA XVI

EVELINA, ALBERT y RICART

EVELINA (*durant aquest temps ha conversat ab Albert*)

La Julia no me la perdonarà, de segur!

ALBERT

També'n tinch por!

EVELINA

Ja'l dava per seul... Y m'havía aconsellat que'm resignés.

ALBERT

Are serà precis que's resigni ella! L'amistat val més... Però una sort aixís absol de guardar preferencies! No s'en presentarà un altre en tota a vida! (*Girantse vers Ricart.*) No li sembla, marquè's?

EVELINA (*mirant el brassalet*)

Quina hermosura! Me'l vull posar are meteix. *Ho fa. No logrant cloure'l brassalet, a Albert:)* Vols ferme el favor?

ALBERT (*ho prova*)

No'l puch arribar a tancar!

EVELINA

Tu tampoch?

ALBERT

La tanca no corre gairel... (*A Ricart:)* Dispen-
, marquès! Vostè tindrà segurament més pràcti-
a que jo! Voldria fer el favor d'ensajarho? (*Ricart
habia mantingut apart, cada vegada més mal*)

carat. Fent un esforç evident per dominarse, s'acosta a Evelina y prova de cloure el brassalet. De sobte li rellisca de la mà y cau a terra.)

EVELINA (*asustada*)

Deu meu! (*Ricart promptament s'inclina per recullir el brassalet.*)

ALBERT

(*encara més llest, el recull y tot seguit l'examina be*)

Res de mal, afortunadament.

RICART (*a Evelina*)

M'hauria quedat disgustadíssim si...

ALBERT (*a Ricart*)

Donchs, figuris, jo, que l'he pagat!

ESCENA XVII

ELS METEIXOS y JOAN

JOAN

(*entra per la porta de l'esquerra. A Evelina ab simulada sinceritat*)

La Julia ha estat d'allò més entenimentada.. Solzament que, li suplica que la dispensi si no pot sortir ab vostè... L'entreté una rebequeria del menut... Un caprixet! És l'únich!

EVELINA (*demostra ab una rialleta que no creu el pretext*)

Donchs aixís, dónguili tantes expressions de part meva!

JOAN

No faltaré.

EVELINA (*donant la mà a Joan*)

Senyor Montey, li dono les gracies...

JOAN

De què?

EVELINA

Per haver arribat a casa d'en Sarriera massa tart!

JOAN

Si val a dir la veritat, hauria de donar les gracies al marquès... Si jo no hagués anat primerament al Banch, a recullir unes cartes per ell... (*Evelina somriu a Ricart, com per expressarli el seu agraiment.*)

ALBERT

(*anant a estrenyer la mà a Ricart ab gran efusió*)

Marquès, gracies de tot cor! Tenim una vera satisfacció d'haverlo conegut!... Y desitjem que d'aquí endavant ens tornem a trovar sovint!... Ens ha portat tant bona sort la primera vegada!

RICART (*apart*)

Estàs fresch!

ALBERT (*donant la mà a Joan*)

Fins al vespre!

JOAN

Dispensa: serà vetllada conjugal!

ALBERT

Es molt just!... No hi pensava!... (*En veu baixa, indicant a Ricart.*) Té un gran y hermós mos-

truari de violes, val a dirho! Pero veig que neda...
contra corrent.

JOAN (*en veu baixa*)

Estich a punt de ferlo anar a fons!

ALBERT

Tingues compte, que'ls suros... suren.

EVELINA

(*entre tant ha canbiat unes quantes paraules ab Ricart al fons del escenari. Donantli la mà*)

Fins a més veure!... Vens, Albert?...

ALBERT

Sí, ja vinch! (*A Joan, estreyentli la mà*). Fins a demà. (*Acostantse a Evelina.*) Anem a l'altar... per les segones nupcies? (*Evelina surt pèr la porta de fons. Albert segueix a Evelina.*)

ESCENA XVIII

RICART y JOAN

JOAN (*Ha anat a buscar les cartes que havia deixat demunt de la taula. Entregantles a Ricart*)

Aquí té'l seu compte!

RICART

Gracies!

JOAN

Com ja li he dit, ha sigut un mal negoci! Al cambi d'avuy, vosté pert ja tres mil pessetes més!

RICART (*Ab ostentosa indiferencia*)

Va bé!

JOAN

Me sembla que més aviat va malament!... Y, si no vol que vagi pitjor, liquidí, liquidí desseguida! Un jovenet elegant com vostè, té tantes maneres millors de llessar els seus quartets!

RICART

Ja, ja!... Sempre hi ha qui els recull! (*Després de pausa, ab cert cohibiment*). Puch tenir el gust de saludar a la senyora?

JOAN

Dispensi; es per allà atrafegada en cosetes domèstiques!... Pero, no ho dupti: jo faré d'ella!

RICART

(*Refrenant el seu despit y ab un lleuger acotament de cap*)

La saludol!

JOAN

Que's conservil! (*Ricart se dirigeix al fons*). Marquès? (*Ricart s'atura y's gira. Joan picantse el front*). Soch ben bé un gran desmemoriat jo! Me descuidava de lo més important!... A dir la veritat, me sab greu haver d'entrar en els seus assumptes privats... però, are com are, pel be seu, faria mal fet de callar.

RICART (*bruscament*)

Donchs, digui!

JOAN (*afectant una gran tranquil·litat*)

Li prego que no's desconcerti, perque es inútil... La culpa es del cas!... y d'una distracció seva!... Es tant fàcil cometren al descobrir la co-

rrespondencia d'un meteix!... Aixís li va succehir a vostè l'altre dia. Després d'haver escrit una carta... a no se quina senyora, la va dirigir a una altra. (*Ricart ha descobert l'intenció d'en Joan y procura ab dificultat dissimular el seu esverament.*) Y may diría a qui?... A la meva dona!... Es veu que pensaba en ella... per la coincidencia d'èsser el seu sant... y aqueix recort de cortesia afalaga ademés la meva vanitat de marit. Però, estich molt mortificat per haver descobert involuntariament un secret seu.

RICART

(*havent recobrat el seu aplom, y sarcàstich, com resolt també si s'ofereix a plantar cara an en Joan*)

Per distraccions també vostè!

JOAN (*sempre ab manifesta placidesa*)

Dispensi, què vol dir ab això?

RICART

Que cada hù s'ha distret a la seva manera!

JOAN

Espliquis millor, per favor!

RICART

Jo m'hauré distret al cloure les cartes... y vostè al obrirles!

JOAN

No! Trèguisho del cap!.. Ab tants negocis, ab prou feynes tinch temps per llegir la meva correspondencial... Figuris si'm puch entretenir ab la de la meva dona. (*Una mica picat.*) Y ademés, no n'hi ha necessitat, li asseguro!

RICART

Serà com vostè diu.

JOAN (*alttu*)

No, *serà*: es aixís!... Si ho vol saber, la seva carta, qu'havía d'anar a mans d'una gran dama, va caure, al contrari, en mans d'una dòna de servey... la cambrera que varem despatxar ahir... Me l'ha enviat ella, oberta, fa dues hores... (*Ab rialla forsada:*) Qui sab lo que haurà pensat aquella donota!... Ha estat tant poch a casa nostra, que no ha tingut temps de coneixer a fons a la meva muller!

RICART

(*quasi ab soberbia, com qui ho veu tot perdut y vol salvar al menos, la seva dignitat*)

No m'ha de dir res més?

JOAN

(*després de fer veure que hi reflexiona una mica, còmicament*)

No... me sembla que no!

RICART

Llàstima! (*Fa acció d'anarsen.*)

JOAN

Ah!... No'm queda més que restituirli el seu autògraf... (*Se treu de la butxaca un sobre de color de rosa, obert, y l'entrega a Ricart. Ricart, ab acció enérgica, pren la carpeta de mans d'en Joan.*) Penso qu'encare serà a temps a enviarla a la seva adreça... Sería molt estrany que hagués canviat de domicili... (*Tot parlant, poch a poch*

ha acompanyat a Ricart al llindar de la porta del foro; avans de pronunciar les últimes paraules, l'ha obert.)

RICART (*irònic*)

Si no fos aixís, cuidaré d'avisarlo!

JOAN

Moltes gràcies... y precisament per això, li desitjo... bona sort, marquès! (*Fa un gest, aparentment polít, com per invitar a Ricart a sortir. Ricart, mira uns quants instants an en Joan com no sabent si afegir paraules més grosses; però després, veient qu'ell no's descompon, fa un gesto com de no preocuparsen y surt.*)

ESCENA XIX

JOAN (*tanca tot seguit la porta. Fa un gran respir com qui's torna a trobar en llibertat*)

Ah!... (*Va a la porta de l'esquerra, y treient el cap a fora:*) Vina!

ESCENA XX

JOAN y JULIA

JULIA (*entra, dissimulant malament cert encongiment*)

Se n'han anat tots?

JOAN (*ab intenció*)

Síl... Y algú, per no tornar a venir may més!... D'aquí endavant, se respirarà molt millor aquí dintre!

JULIA (*asustada*)

Què ha sigut?

JOAN

Una operació de Borsa... entre les parets domèstiques!... Es fi de mes avuy!... He liquidat... fins ab ell! (*Julia ab el seu posat, demostra que li falta el valor de demanar explicacions an en Joan. Joan mirant fit a fit a Julia, severament:*) Per prudencia, sabs?... Era un... títol perillós per tenirlo en cartera!

BAIXA EL TELO

OPINIO DE LA PREMPSA

Diario de Barcelona.

En el Teatro Romea se estrenó anoche una comedia en un acto de Traversi, arreglada del italiano por el Sr. Fabré Oliver con el título de *El brassalet*. El argumento es muy ingenioso y á vueltas de alguna situación poco verosímil y más de una frase sobrado atrevida, impónese por la fuerza de un humorismo irresistible.

La obra fué aplaudida y llamado al proscenio el autor del arreglo.

El Diluvio.

ROMEA.—Estrenóse anoche con lisonjero éxito *El brassalet*, comedia en un acto de Giannino Antona Traversi, vertida al catalán por J. Fabré Oliver. No entraremos á hacer crítica de la obra ni tratar de su exquisitez de conceptos y de lenguaje, ya que basta con haber dado el nombre del autor y se habría de contar con una pluma á su altura. Del traductor Sr. Fabré Oliver nos concretaremos á decir que ha sabido, con rica galanura de lenguaje, tratar fielmente la delicada cuanto atrevida obra del eximio Traversi.

El Noticiero Universal.

ROMEA.—Se ha estrenado en este teatro un arreglo de la comedia en un acto, original de Giannino Antona Traversi, titulada *El brassalet*, llena de situaciones cómicas y dialogada con fino humorismo.

El autor del arreglo Sr. Fabré Oliver, fué llamado al palco escénico al terminar la representación.

Las Noticias.

Anteanoche estrenóse en el teatro Romea una traducción de la obra italiana en un acto, original del celebrado dramaturgo Antona-Traversi, intitulada *El brassalet*.

Su fábula es sencillísima y está desarrollada con aquella difícil facilidad, patrimonio de los grandes maestros.

El éxito mayor que encierra esta producción es que su *qui pro quo* no es grosero ni pronunciado; deriva de las entrañas de asunto, se desarrolla sin la menor violencia y constituye, no un nudo, sino un detalle de la obra.

La traducción es debida al Sr. Fabrè y Oliver, que se ha esmerado en su labor.

El Progreso.

En ROMEA.—Anteanoche se estrenó la comedia en un acto traducida del italiano por Fabrè Oliver, titulada *El brassalet* de Giannino Antona Traversi.

Es un cuadrillo de costumbres de bien urdida trama, hecho con bastante sencillez y naturalidad.

El asunto ligero y mundano de la obra junto con la ingeniosidad del diálogo, distrae agradablemente al público durante los tres cuartos de hora que dura en escena dicha producción.

Al final fué muy aplaudida, teniendo que salir á las tablas el traductor á instancias del auditorio que así lo reclamaba. Por lo tanto, huelga decir, que tuvo la citada comedia un éxito por decirlo más lisonjero, así como el Sr. Fabrè Oliver por su acertada traducción y buen gusto.

La Veu de Catalunya.

ROMEA.—*El brassalet*, comedia en un acto de Giannino Antona Traversi, es una juguina forsa interessant, que entreté agradosamente a copia de situaciones ben combinades y d'un fort humorisme.

La obra va ser aplaudida y cridat a escena el senyor Fabrè Oliver que l'ha arranjada al català.

El Poble Català.

Al ROMEA s'ha posat en escena una traducció catalana de *El brassalet*, sáinet del celebrat autor italià Antona-Traversi, aconseguint un éxit forsa remarcable.

La comedia entreté, distreu y diverteix agradosamente; està forsa ben feta y desenrotllada ab trassa. L'éxit, donchs, que aconseguí es ben merescut.

La traducció de la comedia italiana es més literal que literaria. Aixó no obstant, el públich, que no podia fer sortir al autor demanà al traductor y aquet se presentà.

La Esquella de la Torratxa.

El brassalet, comedia en un acte del famós autor italià Antona Traversi, es una obreta que's fa sumament simpática per lo interessant del assumpto y per lo ben desenrotllades qu'estàn la

major part de les escenes, ben originals, encare que algunes
elles excessivament esllanguides.

La traducció es deguda al senyor Fabré y està tractada ab
una voluntat.

e tots colors.

El brassalet, comedia en un acte, per Giannino Antona Tra-
rsi, aranjament català de J. Fabré Oliver.

Aquesta comedia, tan ben combinada y ab tan d'enginy, no
caixa pas ab les nostres costums ciutadanes. Perxó trobem
e el senyor Fabré hauria fet millor traduintla directament
e no pas aranjantla. Fora d'aixó, res més que elogis se mereix
treball del senyor Fabré.

atralia.

Al Romea s'estrenà dijous *El brassalet*, de Giannino Antona
aversi; tradult elegantment al català pel distingit escriptor
Fabré Oliver. Obtingué un bon éxit.

OBRES DEL AUTOR

La mattina dopo , comedia en un acte.	
Per vanitat , escena única.	
Dura lex! , drama en quatre actes.	
La civetta ,	comedia en tres actes.
Il braccialetto ,	» un »
La prima volta ,	» un »
La scuola del marito ,	» quatre »
La scalata all'Olimpo ,	» cinq »
L'amica ,	» quatre »
Giorni più lieti ,	» tres »
Viaggio di nozze ,	drama en tres »
La fedeltà dei mariti ,	comedia en quatre »
Carità mundana ,	comedia en quatre »
Una moglie onesta ,	drama en tres »
I martiri dei lavori ,	comedia en tres »
La madre ,	drama en quatre »

TRADUCCIONS AL CATALÀ

- El brassalet** (*Il braccialetto*), per Joan Fabré y Oliver.
- Al endemà del ball** (*La mattina dopo*), per Joan Fabre y Oliver.
- El secret** (*Viaggio di nozze*), per Manel Marinello y Joan Fabré y Oliver.

TRADUCCIONS AL CASTELLA

- La pulsera** (*Il braccialetto*), per Eugeni Sellés y Joan Fabré y Oliver.
- Caridad mundana** (*Carità mundana*), per Joan Fabré y Oliver.
- La coqueta** (*La civetta*), per Joan Fabré y Oliver.
- Los mártires del trabajo** (*I martiri dei lavori*), per Joan Fabré y Oliver.

OBRES DEL TRADUCTOR

Prosa menuda, literatura y crítica. (Agotada).

¿Por qué soy artista? monólogo autobiográfico de una artista. (Agotada).

Les males llengües, adaptació catalana de la famosa obra del clàssic anglès Sheridan, *The school for scandal*, en col·laboració amb D. Francesc Ferrer.

*Aquesta obra fou estrenada al
Teatre Romea, de Barcelo-
na, baix la direcció del
primer actor Jaume
Borrás, la nit del
13 de Maig de
1909*

1 PTA.